

Vekslingsmodeller i fag- og yrkesopplæringen

Ved avslutningen av skoleåret 2014/2015 deltok ca. 255 lærlinger i forsøkene med vekslingsmodeller i fag- og yrkesopplæringen.

RAPPORT | SIST ENDRET: 03.12.2015

Tittel:

Evaluering av vekslingsmodell i fag- og yrkesopplæringen

Rapporten:

[Evaluering av vekslingsmodell i fag- og yrkesopplæringen \(pdf\)](#)

Forfatter:

Håkon Høst, Torgeir Nyen, Kaja Reegård, Idunn Seland og Anna Hagen Tønder.

ISBN:

978-82-327-0149-0 (Nettutgave)

ISBN:

978-82-327-0150-6 (Papirutgave)

Utgiver:

Fafo

År:

2015

I denne første delrapporten i Fafos evaluering av forsøket med vekslingsmodeller beskrives hvordan opplæringen er organisert og hvordan prosessen for planlegging og iverksetting av modellene har vært. Fafo ser i rapporten i liten grad på hvilke effekter vekslingsmodellene har hatt. Foreløpig mangler tilstrekkelig data til å si noe om dette.

Vansker med rekruttering

På landsbasis deltok ca. 255 lærlinger i forsøkene med vekslingsmodeller i fag- og yrkesopplæringen ved avslutningen av skoleåret 2014/2015. Flesteparten av disse (rundt 145) er lærlinger i helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget. Flere planlagte prosjekter har ennå ikke startet opp. Dette gjelder blant annet deler av de planlagte prosjektene i utdanningsprogrammet service og samferdsel. Seks av i alt 21 lokale prosjekter videreføres dessuten ikke med ny vekslingsklasse fra skoleåret 2015-2016. Med prosjektene som ennå ikke har startet opp, representerer dette til sammen en betydelig nedskalering i utprøving av vekslingsmodeller bare ett år etter prosjektstart. Prosjektlederne oppgir vansker med rekruttering av elever og mangel på læreplasser som begrunnelse for nedskaleringen.

Organiseres som 1+3

Det har vært vanskelig å etablere vekslingsmodeller. De representerer noe radikalt annerledes sammenlignet med 2+2-modellen når vekslings skal fungere innenfor et samlet system for videregående opplæring. Her er det særlig hensynet til elever som slutter i vekslings og som vil gå over til andre løp, som har vært tungtveiende. Til tross for ulike faglige tradisjoner, ser tendensen ut til å være at prosjektene legger opp til en modell med 1+3 vekslings, med tilnærmet ordinær Vg1 og vekslings mellom skole og bedrift de tre siste årene.

Styrking av samarbeidet mellom skole og arbeidsliv

Arbeidet med planlegging og iverksetting av vekslingsmodellene har bygget på etablerte samarbeidskonstellasjoner mellom ulike aktører. I fag med liten tradisjon for lærling-ordning som helsefag og servicefag, er det fylkeskommune og skole som driver prosessen framover. Arbeidslivets engasjement i planleggingsprosessen må antas å ha betydning for deres grad av forpliktelse når vekslingsmodellene iverksettes. Svakt engasjement i planleggingen kan svekke arbeidslivets eierskap til modellen. Flere av aktørene i Fafos case peker på styrking av samarbeidet mellom skole og arbeidsliv som en viktig effekt av arbeidet så langt.

